

ATGET 1856—1927

□ DOOR MAUD KOK □

NDERGEDOKEN en verzonken; juichend zich verloren; stil doch vol spanning, hij, trillend tot het doel.

Een bezetene en een ontroerde, middenin het bewogene leven van Parijs.

Met weinige technische middelen toegerust beeldt hij de werkelijkheid en wat daarbuiten ligt; doet hij de grenzen wijken, ziet hij met visionairen blik het nuchterste gebeuren in het wonderlijke verband tot de eeuwigheid. Dit realiseert hij met het eenvoudige middel van een phototoestel.

Overal vindt hij de kern der dingen; ontroerend mooi, vol diepe bewogenheid. In straattaafreelen, in hooge stapels eetwaar in de hallen, in bloeiend ooft en zilverblanke vischstillevens; midden op straat, in de achterbuurten, in de rue de Mouffetard, in de huizen en in étalages, in de oude voertuigen van Parijs eerst en later in de allermooiëste; in de gevels en op binnenplaatsen, overal heeft hij iets wonderlijks gezien en vastgelegd.

Zijn leven moet geweest zijn vol brandende verrukkingen om schoonheid, een meewarig sarcasme tegen verstarring, bewustwording van den invloed van een telkens herhaald gebaar, van massawerking en rythme.

In meer dan tienduizend photo's heeft hij zijn zwerversleven door Parijs bestendigd. Zonder pretentie, zonder etiket van artiest trok hij er op uit. Voor hen, die nu, na zijn dood dit werk overzien, blijft de overtuiging dat een mensch is heengegaan, één met een fellen blik en de hevige beslotenheid om niets van zijn visie der vergetelheid prijs te geven.

In 1890 ongeveer is hij met dit werk begonnen. Door hel en hemel is hij gegaan, met stille nauwgezetheid heeft hij vastgelegd, heeft hij gezien en getuigd.

Daar hij in een havenstad geboren en reeds heel jong wees is, wordt hij matroos. Het leven op zee kan hem echter geen voldoening hebben gegeven. Waarvoor zou hij ook reizen, die in één stad een wereld vond.

Spoedig zegt hij de zee vaarwel, wordt comédiant bij een reizende troep die in de banlieue van Parijs speelt. Toen reeds moet hij de krotten en gribussen der voorsteden ontdekt hebben, waar hij later steeds zou terugkeeren om te bestendigen wat hem niet verloren kon gaan.

In dezen tijd heeft hij zijn vrouw ontmoet die hem door de jaren heen een trouw kameraad zou zijn.

Op den duur levert het tooneel niet genoeg op. Nog eenigen tijd teert hij met zijn gezellin op wat overgespaarde penningen; daarna begrijpt